

VIEŠOJI ĮSTAIGA JONIŠKIO LIGONINĖ
Pašvitinio g. 21, LT-84152 Joniškis

INFORMACINIS LAPAS APIE
ŠLAPIMO PŪSLĖS TRANSURETERINĖS KATETERIZACIJOS PROCEDŪRĄ

BENDROJI INFORMACIJA

1. Šlapimo pūslės transureterinė (per šlaplę) kateterizacija – šlapimo pūslės ištuštinimas specialiu instrumentu (kateteriu).
2. Šlapimo pūslės transureterinė kateterizacija atliekama, esant ūminiam ar lėtiniam šlapimo susilaikymui. Ypatingai tai svarbu po operacijų, kai pacientas negali judėti ir reikia griežtai sekti išsiskiriančio šlapimo kiekį per parą. Ši procedūra gali būti taikoma ir kitais atvejais.
3. Kateterizacijos būdas ir trukmė parenkamas pagal medicininės indikacijas. Jums bus atliekama:
  - a. vienkartinė šlapimo pūslės kateterizacija – vienkartinis šlapimo pūslės ištuštinimas per kateterį; arba
  - b. ilgalaikė šlapimo pūslės kateterizacija – šlapimo pūslės ištuštinimas per kateterį, kuris ilgam laikui (pagal klinikines indikacijas) įkišamas į šlapimo pūslę ir prijungiamas prie uždaros sterilios vienkartinės šlapimo surinkimo sistemos; arba
  - c. protarpinė (intermituojanti) šlapimo pūslės kateterizacija – periodinis šlapimo pūslės per kateterį ištuštinimas kas 3–6 valandas.

LIGOS PASEKMĖS IR PAVOJAI, ATSIŠAKIUS PROCEDŪROS

4. Sutrikus šlapimo nutekėjimui, gali kilti šlapimo takų infekcijų. Šlapimo pūslė gali būti pertempiama besikaupiančio šlapimo, atsiranda pastovus noras šlapintis, kartais gali būti šlapinimasis lašais, ligonį vargina tempiamos pūslės skausmas. Esant nuolat padidėjusiam spaudimui šlapimo pūslėje, spaudimas didėja ir inkstuose – trinka inkstų funkcija (vystosi inkstų nepakankamumas).

5. PROCEDŪROS ESMĖ, POBŪDIS, TIKSLAS

6. Vienkartinės šlapimo pūslės kateterizacijos per šlaplę atlikimo metodika:
  - a. prieš kateterizavimą pacientas pats nusiplauna (gal nusiprausia?), o jei to padaryti nepajėgus, šią procedūrą atlieka slaugytojas: paciento tarpkojis, tarpvietė, išoriniai lyties organai nuplaunami vandeniu su skystu muilu arba specialiomis plaunančiomis odos higienos priemonėmis, nusausinami vienkartinėmis servetėlėmis;
  - b. šlaplės išorinė anga nuvaloma steriliais tamponais;
  - c. kateteris suvilgomas lubrikantu arba į šlaplę sušvirškčiamas kateterizacijai skirtas lubrikantas. Steriliu pincetu kateteris įkišamas į šlaplę ir šlapimo pūslę;
  - d. įkišus kateterį į šlapimo pūslę, šlapimas per kateterį tiesiogiai nuleidžiamas į švarų indą;
  - e. jei reikia, per kateterį šlapimo pūslė gali būti plaunama dezinfekuojančiu tirpalu.
  - f. nuleidus šlapimą, kateteris nedelsiant ištraukiamas iš šlapimo pūslės.
7. Ilgalaikės šlapimo pūslės kateterizacijos per šlaplę atlikimo metodika:
  - a. kateterio įvedimo metodika atitinka vienkartinės šlapimo pūslės kateterizacijos principus;

- b. jei naudojamas Folio tipo kateteris, jį įkišus į šlapimo pūslę, kateterio balionėlis steriliu vienkartinio švirkštu užpildomas steriliu distiliuotu vandeniu ar steriliu fiziologiniu tirpalu;
  - c. įkištas kateteris į šlapimo pūslę prijungiamas prie uždaro sterilios šlapimo surinkimo sistemos.
8. Protarpinės šlapimo pūslės kateterizacijos atlikimo metodika - kateterizacija atliekama, kai neįmanoma visą šlapimo pūslės kateterizacijos laiką palaikyti uždara šlapimo surinkimo sistema.

ALTERNATYVŪS GYDYMO METODAI

9. Pirmoji pagalba ligoniams, kuriems susilaikė šlapimas, tai – sterili šlapimo pūslės kateterizacija. Alternatyvus gydymo metodas kateterizacijai per šlaplę - šlapimo pūslės punkcija ar viršgaktinė šlapimo pūslės kateterizacija. Šios procedūros atliekamos tada, kai yra negalima kateterizacija per šlaplę. Šlapimo pūslės punkcija ar viršgaktinė šlapimo pūslės kateterizacija yra didesnės invazijos procedūros, todėl galimos dažnesnės ir sunkesnės komplikacijos.

GALIMOS KOMPLIKACIJOS IR TOLESNĖS PASEKMĖS

10. Po kiekvienos medicininės procedūros, net ir kokybiškai atliktos, gerai pacientą slaugant, yra galimos komplikacijos.
11. Šlapimo pūslės kateterizavimo dažniausia komplikacija – šlaplės dirginimas. Vyrams dažna komplikacija – šlapimo pūslės spazmai, dauguma pacientų ilgai prieš dirginimo prisitaiko ir spazmai išnyksta.
12. Retais atvejais galimas šlaplės, šlapimo pūslės pažeidimas, kraujas šlapime (hematurija).
13. Ilgalaikio kateterizavimo dažna komplikacija – šlapimo takų infekcija.
14. Ilgalaikio kateterizavimo retos komplikacijos - šlaplės traumos, pragulos, šlapimo pūslės akmenys, šlaplės struktūra (surandėjimas).
15. Esant alergijai ar jautrumui (pvz. medikamentams, dezinfekcinėms priemonėms, lateksui, pleistrui), gali pasitaikyti laikinas patinimas, paraudimas, odos niežulys, ar kitos greitai praeinančios reakcijos. Sunkios alerginės reakcijos su gyvybinių funkcijų sutrikimu ir liekamaisiais reiškiniais yra labai retos.
16. Procedūros metu ar po procedūros gali kilti ir kitos komplikacijos, tačiau jų tikimybė yra labai maža.
17. Apie procedūros metu ar po procedūros atsiradus nepageidaujamus reiškinius, prašome informuoti personalą.